

HERSEYE İTİRAZ

Çocukların anne babalarına karşı gelmesi çok sık karşılaşılan bir problemdir. Anne babanın her dediğini olumlu veya olumsuz taraflarını düşünmeden sürekli karşı gelme durumu varsa bu durumda karşı gelme bozukluğundan bahsedebiliriz. Genelde çocuklarda çabuk sinirlenme karşı gelmeye eşlik eden durumdur. Normal yaşın verdiği karşı gelme bazı dönemlerde çocuklarda gözükür. Anne babanın dengeli tutumu ile bu problem kısa sürede aşılabılır.

Çabuk sinirlenme ve karşı gelme durumu genelde çocuklarda kaygı halinin belirtisidir. Bazı noktalarda içsel çatışmaları olan ve kaygı hali olan çocuklar çok çabuk tepki ortaya koyarak sık sık anne babalarına karşı gelirler. Kardeş kıskançlığı, çocuğa karşı anne veya babanın ilgisizliği, diğer kardeşin çok fazla ön plana geçmesi, çocuğu yönlendirme eksikliğine bağlı boş kalma, okul problemleri, çocukluk çağı depresyonları, sık sık eleştirilme, aşırı derecede disiplin uygulamaları, çocuğu etkileyen psikososyal stres faktörleri ilk akla gelen çocuğa anksiyete (kaygı) oluşturacak nedenlerdir. Aynı zamanda bu kaygı durumundan çocuğa uygulanan sınırların çok gevşetilmesi ile baş gösteren davranış problemlerine bağlı karşı gelme ve mevcut kurallara itiraz da karşı gelme davranışı şeklinde görülebilir.

Karşı gelen ve çabuk sinirlenen çocuğa genelde yapılması gereken şey çocuğun kaygı durumuna neden olan etkeni bulmaktır. Çocuğa dengeli ve düzenli devam ettirilen sevgi ve hoşgörü durumu da çocuğun kaygı halini alacak ve onu anne babaya işbirliğine zorlayacaktır. Çocukların karşı gelme ve tutturmacılık ile anne babalarını yönlendirmeleri yerine, anne babanın biraz daha bilinçli davranıp basit psikolojik kuralları uygulayarak çocuklarını istedikleri gibi yönlendirebilmeyi öğrenmeleri gerekir.

Bazı çocukluk çağı psikiyatrik problemlerinde karşı gelme ve çabuk sinirlenme durumunun görülebileceği unutulmamalı ve bu yöndeki tespitler ve eşlik eden diğer problemlerin varlığında, psikiyatrik yardım için anne babaların çocuk psikiyatristine başvurmaları önerilir.

COCUĞUN YERİNE BAZI SEYLERİ YAPMA

İnsanoğlu ilk doğduğu günden itibaren devamlı olarak kendi kabiliyet ve becerilerini geliştirme süreci içerisinde. Buna bağlı olarak doğuştan var olan mevcut kapasite özellikle hayatın ilk yıllarındaki çevresel ve fiziksel etkenlerinde devreye girmesi ile hızlı bir gelişme gösterir. Her birey yaşına uygun gelişme dönemlerini sağlıklı bir şekilde geçerek, gerek motor becerilerini, gerek sosyal gelişimini, gerekse dil gelişimini çocukluk döneminde hızlı, daha sonra giderek yavaşlayan bir şekilde devam ettirir. Bu sınıflamalardan (motor, dil, sosyal gelişim) her birinin uygun ve tam olarak gelişmesi için bazı yönlendirmelerin yapılması ve bazı çevresel şartların sağlanması gerekir. Konunun birçok ayrıntıları olmakla birlikte şu anda kısmi olarak değinilecektir.

Özellikle çocuk bakımında söz sahibi olan annelerin çocuk üzerindeki davranış şekilleri çocuğun gelişimi açısından çok büyük önem arz etmektedir. Bazı anneler çok aşırı derecede çocukları ile ilgilenirler, Bu durum çocuklarıyla hiç ilgilenmeyen annelerin durumu kadar çocuk için sıkıntılı olabilir. Bu aşırı ilgilenme durumunun ayrıntılarını başka bir zamana bırakarak konumuz ile alakalı olan kısmını bahsetmek istiyorum. Genelde aşırı koruyucu ve kollayıcı anne babalar olmak üzere bazı ebeveynler çocuğun üzerine o kadar düşerler ki onun yaşına uygun gelişiminin de önüne geçerler. Çünkü çocuklar bu derece kendisinin yerine bazı şeyleri düşünen ve yapan anne babalar veya başka birisi olduğundan kendileri kabiliyet ve becerilerini kullanmaya gerek duymazlar. Çünkü bu durum onlar için daha kolay olmaktadır. Çocuğun

yaşına uygun olarak kendi başına yemek yemesinden tutun, giyinmesi, okul dersleri, ev içerisindeki etkinlikleri gibi birçok konuda anne babalar onların yaşına uygun yapabilecekleri noktalarda gereksiz yere devreye girerek çocuğun hem psikolojik olarak hem kabiliyet olarak uygun atılımları yapmalarını engellerler. Bu nedenle anne babalar çocuklarının normal gelişimini sağlamak için en başta onların yaşlarına uygun davranışları (bebeksi tavır ve hareketlere prim vermemeleri) gerekir.

Şurası unutulmamalıdır ki, çocukların yaşlarına uygun rol almalarını ya da almamalarını anne babaların onlara çizdiği rol belirler. Çocukları yerine birçok davranışı üstlenen ve onların yaşına uygun sorumluluklar almasını sağlayamayan anne babalar, çocuklarına iyilik yaptıklarını zannetmelerine karşın, onların kabiliyet ve becerilerini kısıtladıklarının farkında değildirler. O nedenle gerek psikososyal gelişim gerek bedensel gelişim için bu durum önemlidir. Çocuğun yapması gereken aktiviteler ve görevlerin başlangıcında çocuğa yardımcı olmak uygun olur ama bu yardımın devamlı o görevi üstlenme şeklini alması ise zararlı olur. Yaşından daha büyük sorumluluklar vermekte aynı şekilde diğeri kadar sakıncalı olabilir. Anne babaların sağlıklı bir biyopsikososyal gelişim için bu dengeyi sağlamaları gerekmektedir.